

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ СТРУКТУРУВАННЯМ КАПІТАЛУ З УРАХУВАННЯМ ЕКОЛОГІЧНОГО ФАКТОРУ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Шишова Ю.Г., асистент

Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

В сучасних умовах функціонування економіки України важливого значення для подальшого її функціонування та розвитку набувають додаткові інвестиційні ресурси. Повнота та своєчасність їх надання як національними, так і зарубіжними інвесторами прямопропорційно залежить від рівня інвестиційної привабливості вітчизняних суб'єктів господарювання. Серед факторів, що формують інвестиційну привабливість підприємства, визначне місце займає формування фінансової структури капіталу підприємства, що визначається оптимальним співвідношенням власних та позикових коштів.

Дослідженню питань з формування та оцінки інвестиційної привабливості підприємства присвячені роботи багатьох вітчизняних та закордонних авторів: З. Боді, Р. Мертон, С. Сівець, Т. Коупленд, Т. Коллер, Д. Муррін, М. Скотт, І.Ткаченко, І.Єгерів, В. Самохвалов, О. Черемних та інші. Врахуванню впливу екологічного фактору при здійсненні інвестиційної діяльності присвячені роботи наступних вчених: Ю. Школьнікова, Л. Мочалової, С. Тарасенко, М. Єрофєєва, О. Лаптевої, В.Короткого, Я.Вишнякова, Н.Андрєєвої та інших.

На сьогодні перспективи розвитку суб'єктів господарювання багато вчених пов'язують саме з нефінансовими, в тому числі з екологічними, чинниками впливу. Серед інструментів формування інвестиційної привабливості автори виділяють екологічні рейтинги та принципи екватора, що на сьогодні широко використовуються в розвинених країнах і є перспективними для впровадження в українських умовах. Зазначені механізми передбачають надання відкритої інформації про екологічну звітність підприємств, сприяють врахування вимог екологічного характеру останніми, що загалом сприяє збільшенню зацікавлених інвесторів в екологоорієнтовані підприємства.

За умов здійснення екологоорієнтованої діяльності підприємствами, спрямованої на збереження навколишнього природного середовища, утилізацію відходів, матеріало- та ресурсозбереження у виробництві, підвищується довіра до підприємств з боку комерційних банків, більшість яких у розвинених країнах світу враховує соціально-екологічні показники при оцінці кредитоспроможності позичальника (екваторіальні принципи при проектному фінансуванні). Як результат, банки на пільгових умовах надають позикові кошти, що дозволяє знизити підприємству середньозважені витрати за джерелами фінансування, а значить – підвищити ринкову вартість підприємства. Знижуючи вартість позикових коштів, комерційні банки

надають можливість підприємствам збільшувати обсяги позикових коштів до необхідних для успішної діяльності підприємств розмірів.

Забезпечення підприємством надання прозорості, відкритої інформації про показники не тільки фінансової, інвестиційної та операційної діяльності, але й про соціально-екологічну ефективність діяльності суб'єкта господарювання сприяє підвищенню ступеня довіри з боку інвесторів. Постійне представлення зазначеної інформації мотивує підприємство до здійснення соціально- та екологоорієнтованої діяльності. Об'єктивною реакцією з боку потенційних інвесторів є підвищення обсягів додаткових капітальних вкладень в об'єкт інвестування.

Відтак, додаткові кредитні та інвестиційні ресурси формують нову фінансову структуру капіталу з урахуванням екологічного фактору, що впливає на рівень інвестиційної привабливості підприємства.

Питома вага соціально орієнтованих інвестицій (СОІ) у складі загального обсягу інвестицій світової економіки поступово збільшується. Інвестори усвідомлюють важливість нефінансових факторів у формуванні капіталізації компаній. На сьогодні до соціально відповідальних інвесторів долучаються інституційні інвестори, емітенти, біржі, регулюючі органи, спеціалізовані інформаційно-аналітичні компанії та некомерційні організації. Відповідно, вибір об'єкту інвестування за СОІ складається на основі інвестиційної привабливості підприємства з урахуванням соціально-екологічних чинників.

Таким чином, поступово акцент в теоретико-методологічних дослідженнях форм прояву та характеру впливу екологічного фактору зміщується від розуміння його як фактору додаткового ризику для підприємства до тлумачення як чинника, що надає додаткові можливості, економічні та фінансові переваги для суб'єктів господарювання при дотриманні ним траєкторії екологобезпечного розвитку. Особливої уваги потребують практичне підтвердження значної ролі екологічного фактору у підвищенні показників ефективності діяльності підприємств.

Врахування нефінансових факторів при здійсненні інвестиційної діяльності надасть можливість підприємству отримати наступні потенційні переваги:

- підвищення інвестиційної привабливості підприємства для СОІ, що передбачає приток додаткових капітальних вкладень;
- соціально-економічний ефект від реалізації інвестиційних проектів екологічного спрямування;
- мінімізація ризиків, що пов'язані з реалізацією інвестиційних

проектів (в т.ч. екологічних ризиків);
- підвищення ринкової вартості підприємства.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 265-267.